

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Tale ved åbningen af Marielyst Højskole 5. november 1867

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Tale ved åbningen af Marielyst Højskole 5. november 1867", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1867_1417-com-root.pdf (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

mennesket, som skabt af jord, jf. 1 Mos 2,7; den, som er samhørende med mulden, dvs. bonden.

højere læreanstalt.

folkets tale.

strides.

højere læreanstalter.

opmuntrende; trøsterige.

eftergiver straffen eller den strenge ret; ordsprog, jf. Mau 1879, bind 2, s. 57, og Grundtvig 1845, nr. 1.886.

allerede.

i landet, dvs. i Danmark.

højere læreanstalt.

den højere læreanstalt.

formentlig: folkets tilstand eller position i samfundet.

dvs. toldpligt, pligten til at betale toldafgift.

pligten til at betale tiende, en kirkeskat, oprindeligt svarende til en tiendedel af alle afgrøder og produkter.

De to betegnelser er ikke juridiske begreber, men henviser sandsynligvis til forpagternes brugsrettigheder.

Pløjeret hentyder formentlig til plovret, som er en forpagters eller fæsters brugsret til at dyrke jorden.

Høstret henviser sandsynligvis også til brugsretten og spiller desuden på det efterfølgende ord højesteret.

dvs. nytårsnyet, første nymåne efter nytår eller helligtrekongersdag; begrebet 'nytår' har, jf. titlerne på *Nyaars-Morgen* og en lang række andre værker, hvori ordet indgår, for Grundtvig vide, symbolske betydninger: en menneskelig, folkelig, national og åndelig genfødsel, som han antog, var begyndt ca. fra år 1800.

variant af ordsproget 'end kommer did vand, som været haver', dvs. vandet kommer tilbage til de steder, hvorfra det har sit udspring, jf. Mau 1879, nr. 11.104, og Grundtvig 1845, nr. 1.469.

bedrifts-, dåds-

allerede.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1824) *Nyaars-Morgen*. København
- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Mau, E. (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, 1-2. København